

MARIESTAD

**VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN**

Folkhälsorådet Verksamhetsplan 2018 Mariestads kommun

Antagen av Mariestads folkhälsoråd 2017-09-25

Inledning

Folkhälsorådet i Mariestad är ett politiskt övergripande rådgivande organ för Mariestads kommun där politiker från kommunen och Östra hälso- och sjukvårdsnämnden samverkar för att främja en god hälsa bland boende i Mariestads kommun.

Arbetet i Folkhälsorådet utgår från *Folkhälsostrategi 2018 för Mariestads Vision 2030*. Folkhälsostrategin har grund i Västra Götalands folkhälsopolitiska policy och strategiska plan för folkhälsoarbete i Skaraborg, regionens vision *Det goda livet* samt Sveriges nationella övergripande folkhälsomål; *att skapa samhällseliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen* med dess målområden. De prioriterade målområdena i Mariestads folkhälsostrategi bryts ned i de kommunala nämndernas styrdokument vilket resulterar i en folkhälsostrategisk handlingsplan för varje sektor.

Ramarna för samverkan styrs av ett lokalt folkhälsoavtal mellan Mariestads kommun och Västra Götalandsregionens Östra Hälso- och sjukvårdsnämnd. Under hösten 2017 har strategigruppen för samverkan mellan Skaraborgs kommunalförbund och Östra hälso- och sjukvårdsnämnden lagt fram ett förslag på nytt avtal. Detta förväntas antas av båda parter och gälla 2018-2021. I avtalet tydliggörs bland annat att folkhälsoarbetet ska ses som strategiskt utvecklingsområde. Det innebär bland annat att:

- Folkhälsoarbetet ska vara långsiktigt och utgå från befolkningens behov
- Folkhälsoarbetet ska ha tydliga mål och en tydlig uppföljning
- Folkhälsoarbete ska bygga på systematiska och målinriktade insatser, integrerade i ordinarie verksamhet
- Styrning och ledning av folkhälsoarbetet ska vara integrerat i kommunernas ledningssystem

Folkhälsorådets verksamhetsplan för 2018 är kommunövergripande. Den följer inriktningen för Folkhälsostrategin 2018, vilken är en enkel revidering av Folkhälsostrategin 2014-2017. Under 2018 kommer en ny Folkhälsostrategi tas fram. En omvärldsanalys med hänsyn till bland annat de förändringar som sker inom folkhälsoperspektivet nationellt, tillsammans med en lokal analys av Mariestads kommuns utvecklingsområden och behov, ska komplettera de styrdokument som ligger till grund för strategin. Arbetet med att ta fram denna strategi börjar med ett omtag kring folkhälsoarbetet i kommunen, där fokus på sektorsövergripande samverkan och engagemang ska genomsyra processen. Detta omtag ska syfta till att den nya strategin är förankrad i verksamheterna men också ge grund för långsiktighet i sektorernas handlingsplaner.

Mariestads kommun antog 2014 en ny organisation för folkhälsoarbetet i kommunen. Folkhälsorådet och folkhälsorådets ledningsgrupp leder den övergripande utvecklingen av folkhälsoarbetet i kommunen. Det ovan nämnda omtaget kring folkhälsoarbetet ska drivas av folkhälsostrategi och ledningsgrupp.

Sektorerna/nämnderna ska inkomma med handlingsplan 2018 för Folkhälsostrategin 2018. Handlingsplanen är ett verktyg för sektorerna att planera och följa upp åtgärder för att nå Mariestads kommuns folkhälsomål "Friska och trygga kommuninvånare med den bästa livskvalitén". Under 2016 inarbetades Folkhälsostrategins mål och handlingsplan i

kommunens målstyrningssystem "stratsys". Under 2018 kommer formerna för denna uppföljning utvecklas och indikatorer på verksamhets- respektive kommunövergripande nivå tas fram.

Mariestad, Töreboda och Gullspångs kommuner har ett gemensamt Brottsförebyggande råd. Det brottsförebyggande arbetet utgår från det gemensamma samverkansavtalet mellan polis och kommun samt 2018 års medborgarlöfte. Organisatoriskt lyder det brottsförebygganderådet under folkhälsoråden i de tre kommunerna.

Folkhälsorådets medel ska stödja utvecklingen av prioriterade målområden och målgrupper i Folkhälsostrategin 2018.

Folkhälsostrategi 2018 för Mariestads Vision 2030

Ledstjärna för folkhälsoarbete är Mariestads kommuns Vision 2030. Utifrån den har folkhälsomålet **”Friska och trygga kommuninvånare med den bästa livskvalitén** satts.

Hälso- och sjukvårdsnämnderna i Skaraborgs övergripande mål ”Invånarna i Skaraborg ska ha bäst hälsa i Sverige år 2020” och nationella styrdokument utgör grunden för Folkhälsostrategin. Prioriterade målgrupper för folkhälsoarbetet är

- Barn och unga
- Personer med funktionsnedsättning
- Personer som söker eller nyligen fått asyl
- Äldre

Mariestad kommuns folkhälsomål

Ledstjärna för folkhälsoarbete är Mariestads kommuns Vision 2030. Utifrån den har folkhälsomålet **”Friska och trygga kommuninvånare med den bästa livskvalitén”** satts.

För att folkhälsomålet effektivt ska kunna nås har tre prioriterade målområden utsetts:

- Delaktighet och inflytande
- Trygga och goda uppväxtvillkor
- Goda levnadsvanor

Delaktighet och inflytande

Jämlika och jämställda livsvillkor, liksom social integration har betydelse för god hälsa och hållbar utveckling. Möjligheten att vara delaktig och kunna påverka främjar integrering och motverkar utanförskap. Tillgång till sociala nätverk och mötesplatser skapar möjlighet till delaktighet och engagemang och handlingskraft. Tillgänglighet både utomhus, i det offentliga rummet, och alla våra offentliga lokaler är en förutsättning för att alla människor ska ha möjlighet att vara delaktiga i samhället och leva självständiga liv. Att känna sig trygg är en rättighet och en förutsättning för att kunna delta i samhället. Möjligheten till arbetsdeltagande är grundläggande för ett välfärdssamhälle.

- Attraktiva och trygga utomhusmiljöer.
- En trygg och säker kommun.
- Öka seniorers möjlighet att själva forma och ta ansvar för en hälsosam ålderdom.

Trygga och goda uppväxtvillkor

Förhållanden under uppväxten får konsekvenser långt fram i livet. I barndomen grundläggs förutsättningar för god psykisk och fysisk hälsa. Familjens livssituation är betydelsefull för barnets uppväxtvillkor och framtid. Därför ska familjen ges förutsättningar att vara barnets främsta resurs. Barn och unga ska ges förutsättningar att stärka sin sociala identitet och skaffa sig erfarenheter och kunskaper som krävs för livsval och vuxenliv. Viktiga arenor för detta är familjecentralen, förskola och skola, ungdomsmottagningar samt fritids och föreningsliv.

- Trygga och goda uppväxtvillkor för barn och ungdomar i familjen och på fritiden.
- En trygg och hälsofrämjande skol- och förskolemiljö som syftar till att långsiktigt främja elevernas fysisk och psykiska hälsa.
- Senarelägga debuten och minska bruket av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel bland ungdomar.

Goda levnadsvanor

Var och en ska ges förutsättningar att ta ansvar för sin hälsa. Hälsa och livsstil påverkas till stor del av samhällets sociala, ekonomiska, miljömässiga och kulturella förhållanden. För att främja goda levnadsvanor behövs mötesplatser och verksamheter som är positiva för människans hälsa och hälsoutveckling. Hälso- och sjukvården och tandvården ska stödja jämlik och jämställd hälsoutveckling i befolkningen.

- Skapa förutsättningar för en aktiv och stimulerade fritid.
- Skapa förutsättningar för en god psykisk och fysisk hälsa.
- Främja goda/sunda matvanor och fysisk aktivitet.

Folkhälsorådets budget 2018

Folkhälsorådets medel stödjer utvecklingen av prioriterade målområden i folkhälsostategi 2018.

Under förutsättning att kommunstyrelsen 2018 avsätter medel till projektet "Drogförebyggande fältassist" kommer Folkhälsorådet att stödja projektet med 400 000 kronor. Det är ett treårigt socialt investeringsprojekt och är en del av det prioriterade målområdet "Barn och ungas uppväxtvillkor". 2018 blir projektets tredje år.

Folkhälsorådet tar fram en detaljbudget i samband med sektorernas arbete med handlingsplaner för Folkhälsostategin 2018.

Folkhälsorådets budget är 726 450 kronor. Hälso- och sjukvårdsnämnden Östra Skaraborg och Mariestads kommun har beslutat att avsätta 15 kronor per invånare.

Intäkter

Mariestads kommun	363 225 kr
Östra Hälso- och Sjukvårdsnämnden	363 225 kr

Kostnader

Delaktighet och inflytande i samhället	164 450 kr
Barns och ungas uppväxtvillkor	500 000 kr
<u>Goda Levnadsvanor</u>	<u>62 000 kr</u>

Summa	726 450 kr
-------	------------

Uppföljning av folkhälsoarbetet

Uppföljning av handlingsplaner redovisas del- och helår till kommunstyrelsen. Aktuell statistik redovisas i kommunens årsredovisning och Hälso- och sjukvårdsnämndernas Rapport "levnadsförhållanden i Skaraborg". Folkhälsorådets medel redovisas i Folkhälsorådets verksamhetsberättelse 2018, både till kommunstyrelsen och Östra hälso- och sjukvårdsnämnden.